DUBBA · OYSS HAZIRLIK
10. Sınıf Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi 1. Dönem 1. Ortak Yazılı Sınavı · Senaryo 2
Süre: 40 dakika · Her sorunun puanı yanında yazılıdır.

Adı Soyadı: .....
Sınıf / No: .....
Puan: .....

Telefonda aç: süreli çöz, paylaş

10. Sınıf Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi · 1. Dönem 1. Ortak Yazılı (Senaryo 2)

1. Bir din kültürü öğretmeni, bilgi kaynakları konusunu tekrar etmek için sınıfa beş kart dağıtır. Kartlarda şu durumlar yazılıdır:

Kart	Durum
K	Nehir, İstanbul'un 1453 yılında fethedildiğini bilir. Bu bilgi, farklı yüzyıllarda ve farklı ülkelerde yaşamış, birbirini tanımayan pek çok tarihçi, seyyah ve kayıt tarafından aynı içerikle aktarılmıştır.
L	Mert, aydınlık bir laboratuvarda deney tüpüne birkaç damla ayıraç ekler. Sıvının renginin maviden yeşile döndüğünü kendi gözüyle görür ve sonucu deney föyüne kaydeder.
M	Ozan, “Ablam benden büyüktür, ben de kuzenimden büyüğüm.” bilgilerinden yola çıkarak kimseye sormadan ablasının kuzeninden büyük olduğu sonucuna ulaşır.
N	Hasan, kaybettiği saatini rüyasında bahçedeki ağacın dibinde gördüğünü anlatır ve saatin kesinlikle orada olduğuna inanır.
V	Kübra, meleklerin varlığını ve görevlerini Kur'an-ı Kerim'de bildirilenlerden öğrenir. Meleklerin duyularla algılanamayan varlıklar olduğunu da bilir.

Buna göre aşağıdaki soruları cevaplayınız.

1.1. Her kartta kullanılan bilgi kaynağını ve bu kaynağın nesnel mi yoksa öznel mi olduğunu aşağıdaki tabloya yazınız.

Kart	Bilgi kaynağı	Nesnel mi / Öznel mi?
K		
L		
M		
N		
V		

1.2. K ve V kartlarındaki bilgilerin kesin bilgi sayılmasının nedenini her kart için ayrı ayrı açıklayınız.

© 2026 Dubba · Tüm hakları saklıdır. Bütün hâlde bedelsiz dağıtılabilir; satılamaz, ticari amaçla kullanılamaz. dubba.com.tr/telif

2. Aşağıdaki kaynakları okuyunuz.

Kaynak A

> *“Peki onlar devenin nasıl yaratıldığına, göğün nasıl yükseltildiğine, dağların nasıl dikildiğine, yeryüzünün nasıl yayıldığına bakmazlar mı?” (Gaşiye suresi 17-20. ayetler)*

Kaynak B

> *Muaz bin Cebel’in (ra) anlattığına göre Hz. Muhammed (sav) onu Yemen’e vali olarak gönderirken aralarında şöyle bir konuşma geçer: — Sana bir dava geldiğinde nasıl hüküm vereceksin? — Allah’ın kitabına göre hüküm vereceğim. — O konuda Allah’ın kitabında bir hüküm bulamazsan? — Resulullahın sünneti ile karar vereceğim. — Resulullahın sünnetinde de yoksa? — Kendi görüşümle içtihat ederek bir karara varacak ve ona göre hüküm vereceğim. Bunun üzerine Hz. Peygamber şöyle buyurur: — Resulünün elçisini resulünün arzuladığı cevabı vermeye muvaffak kılan Allah’a hamdolsun. (Tirmizi, “Ahkâm”, 3)*

Buna göre aşağıdaki soruları cevaplayınız.

2.1. Kaynak A'da ve Kaynak B'de vurgulanan bilgi kaynaklarını, her birine işaret eden ifadeyle birlikte aşağıdaki tabloya yazınız.

Bölüm	Vurgulanan bilgi kaynağı	Bu kaynağa işaret eden ifade
Kaynak A		
Kaynak B — Muaz'ın (ra) ilk iki cevabı		
Kaynak B — Muaz'ın (ra) son cevabı		

2.2. Kaynak A'da vurgulanan bilgi kaynağının ve Muaz'ın (ra) ilk başvurduğu bilgi kaynağının doğru bilgiye ulaşmadaki yerini, her birini kaynaktaki bir ifadeye dayandırarak açıklayınız.

3. Aşağıdaki kaynakları okuyunuz.

Kaynak A — *Kurgusal bir deniz bilimcinin söyleşisinden*

> *Okyanusun binlerce metre derinliğine güneş ışığı hiç ulaşmaz; orada tek bir bitki bile yetişmez. Yine de bu karanlıkta yaşayan sayısız canlı aç kalmaz: Yüzeyde ölen küçük canlıların parçaları kar taneleri gibi yavaş yavaş dibe süzülür ve oradaki canlıların besini olur. Kıyıya döndüğümüzde başka bir düzenle karşılaşırız. Denizin düzenli aralıklarla kabarıp çekilmesi, yani gelgit, Ay'ın ve Güneş'in çekimine bağlı olarak öyle şaşmaz bir hesapla tekrarlanır ki limanlardaki gelgit çizelgeleri yıllar öncesinden*

© 2026 Dubba · Tüm hakları saklıdır. Bütün hâlde bedelsiz dağıtılabilir; satılamaz, ticari amaçla kullanılamaz. dubba.com.tr/telif

> *hazırlanabilir. Otuz yıldır denize açılıyorum ve şunu öğrendim: Bu denizlerin sahibi biz değiliz. Derinlikteki canlıların sofrasını biz kurmadık, gelgitin saatini de biz belirlemedik. Gökte ve yerde ne varsa hepsinin üzerinde tek bir hükümranlık vardır.*

Kaynak B — *Kur'an-ı Kerim'den*

> *"Göklerin ve yerin anahtarları O'nundur. Rızkı dilediğine bol verir, dilediğine de kısar. Çünkü O her şeyi bilmektedir." (Şura suresi 12. ayet)*

Buna göre aşağıdaki soruları cevaplayınız.

3.1. Kaynak A'da Allah-âlem ilişkisinin **üç** boyutuna işaret edilmektedir. Her boyutu adlandırınız ve Kaynak A'dan bu boyuta dayanak olan bir ifadeyi aşağıdaki tabloya yazınız.

Allah-âlem ilişkisinin boyutu	Kaynak A'dan dayanak ifade

3.2. Kaynak A ile Kaynak B'nin ortaklaştığı **iki** boyutu, her biri için Kaynak B'deki ilgili ifadeyi göstererek belirleyiniz. Bu ortak noktaları tevhit anlayışı açısından değerlendiriniz.

4. Aşağıdaki senaryoyu okuyunuz.

Okulun düşünce kulübünde "İnsan, âlemdeki varlıklar arasında nerede durur?" sorusu tartışılmaktadır.

> ***Ece:*** *İnsan da doğadaki canlı türlerinden biri. Ötekilerden bir farkı olmadığına göre onlardan daha fazla sorumluluğu da olamaz.*
>
> ***Yusuf:*** *Bence insanın farkı var. Düşünebiliyor, doğruyu yanlıştan ayırabiliyor, seçim yapabiliyor. Toprak, su, hayvanlar onun hizmetine verilmiş. Ama bu bir ayrıcalık değil, bir yük: Bunların hiçbiri gerçekte onun malı değil ve insan yaptığı her seçimin hesabını verecek.*

Kulübün danışman öğretmeni tartışmanın sonunda şu ayeti okur:

> *"Andolsun, biz insanoğlunu şerefli kıldık. Onları karada ve denizde taşıdık. Kendilerini en güzel ve temiz şeylerden rızıklandırdık. Onları yarattıklarımızın birçoğundan üstün kıldık." (İsra suresi 70. ayet)*

© 2026 Dubba · Tüm hakları saklıdır. Bütün hâlde bedelsiz dağıtılabilir; satılamaz, ticari amaçla kullanılamaz. dubba.com.tr/telif

Buna göre aşağıdaki soruları cevaplayınız.

4.1. Ayete göre insanın diğer varlıklar arasındaki konumunu ayetten **iki** ifadeye dayanarak açıklayınız. Ardından Ece'nin görüşünü bu ayet açısından değerlendiriniz.

4.2. Yusuf'un “Bu bir ayrıcalık değil, bir yük” sözünü **halife**, **emanet** ve **kulluk** kavramlarıyla açıklayınız. Her kavram için Yusuf'un konuşmasından bir dayanak gösteriniz.

5. Aşağıdaki metni okuyunuz.

Rehberlik saatinde öğretmen, sınıf panosuna şu ayeti asar:

> *“... Sizi kulak, göz ve gönüllerle donatmıştır. Ne kadar da az şükrediyorsunuz!” (Secde suresi 9. ayet)*

Öğretmen, Mülk suresi 23. ayette de Allah'ın (cc) insana kulak, göz ve kalp verdiğinin hatırlatıldığını ve bu nimetlere şükredilmesinin istendiğini söyler. Ardından öğrenciler hafta içinde tanık oldukları üç durumu anlatır:

- **Arda:** Teneffüste masada açık unutulmuş bir telefonun ekranında arkadaşının mesajları görünmektedir. Arda ekrana bakmadan telefonu kapatır ve sahibine verir.
- **İpek:** Arkadaşları, bir öğretmen hakkında gerçek olmayan bir söylentiyi konuşmaktadır. Olayın aslını bilen İpek doğruyu açıkça söyler ve söylentiyi başkalarına aktarmaz.
- **Burak:** Burak, bayram harçlığını gereksiz şeylere harcamaz. Bir kısmını okulun yardım kampanyası aracılığıyla ihtiyaç sahibi bir aileye bağışlar, kalanını ihtiyaçları için biriktirir.

Buna göre aşağıdaki soruları cevaplayınız.

5.1. Her öğrencinin davranışıyla şükrünü yerine getirdiği nimeti ve bu davranışın o nimetin şükrü sayılmasının nedenini aşağıdaki tabloya yazınız.

Öğrenci	Nimet	Şükür sayılmasının nedeni
Arda		
İpek		
Burak		

© 2026 Dubba · Tüm hakları saklıdır. Bütün hâlde bedelsiz dağıtılabilir; satılamaz, ticari amaçla kullanılamaz. dubba.com.tr/telif

5.2. Secde suresi 9. ayetten ve öğretmenin Mülk suresi 23. ayete ilişkin açıklamasından hareketle şükrün yalnızca dil ile yerine getirilmediğini açıklayınız. Açıklamanızda “nimet” ve “emanet” kavramlarına yer veriniz.

6. Hz. İbrahim, putlara ve gök cisimlerine tapan kavmini Allah'ın (cc) birliğine çağırırken gözleme dayanan kanıtlar kullanmıştır. Aşağıdaki kaynakları okuyunuz.

Kaynak A

> *“Gecenin karanlığı onu kaplayınca bir yıldız gördü. ‘Rabbim budur’ dedi. Yıldız batınca da ‘Batanları sevmem’ dedi. Ayı doğarken görünce, ‘Rabbim budur’ dedi. O da batınca, ‘Rabbim bana doğru yolu göstermezse elbette yolunu şaşırmış kimselerden olurum’ dedi. Güneşi doğarken görünce, ‘Rabbim budur; zira bu daha büyük’ dedi. O da batınca dedi ki: ‘Ey kavmim! ben, sizin (Allah’a) ortak koştuğunuz şeylerden uzağım.’ ‘Ben, O’nun birliğine inanarak yüzümü, gökleri ve yeri yoktan yaratana çevirdim ve ben müşriklerden değilim.’” (Enam suresi 76-79. ayetler)*

Kaynak B

> *“Allah’ın kendisine verdiği iktidara dayanarak rabbi hakkında İbrâhim ile tartışmaya giren kimseyi görmedin mi? İbrâhim ‘Rabbim hayat veren ve öldürendir’ deyince o, ‘Hayat veren ve öldüren benim’ dedi. İbrâhim ‘Allah güneşi doğudan getirmektedir, hadi sen de onu batıdan getir’ dedi. Bunun üzerine inkârcı ne diyeceğini bilemedi. Allah zalimler topluluğuna rehberlik etmez.” (Bakara suresi 258. ayet)*

Buna göre aşağıdaki soruları cevaplayınız.

6.1. Kaynak A'da Hz. İbrahim'in yıldızı, Ay'ı ve Güneş'i Rab olarak kabul etmemesinin ortak gerekçesini yazınız. Bu akıl yürütmenin ilişkili olduğu delil türünü belirleyiniz.

6.2. Kaynak B'de Hz. İbrahim'in ikinci kanıtının evrendeki hangi özelliğe dayandığını yazınız. Bu kanıtı ilişkili olduğu delil türüyle açıklayınız ve inkârcının bu kanıt karşısında neden cevap veremediğini belirtiniz.

© 2026 Dubba · Tüm hakları saklıdır. Bütün hâlde bedelsiz dağıtılabilir; satılamaz, ticari amaçla kullanılamaz. dubba.com.tr/telif

Cevap anahtarı: çözdükten sonra okut.
Her maddenin tam puan ölçütü, kısmi ve sıfır puan durumu, olası yanıt. Kendini puanla, aynı sayfadan 40 dakikalık sayaçla yeniden çöz.

© 2026 Dubba. Bu yazılının soruları, şekilleri, puanlama anahtarı ve çözümleri Dubba'nın özgün eseridir (5846 sayılı FSEK); tüm hakları saklıdır. Bütün hâlde ve değiştirilmeden çoğaltıp öğrencilere, sınıflara, okullara ve kurslara bedelsiz dağıtabilirsin; satılamaz, ücretli bir ürün ya da hizmette kullanılamaz, ticari amaçla kullanılamaz, başka sitede barındırılamaz, kaynak dubba.com.tr gösterilir. Telif Politikası 3. madde: dubba.com.tr/telif